

Довершений ансамбль архітектури Крунка

Картина «Околиці Бюракана»

У вересні цього року мої колеги з дитячого садочку №6 «Крунк» відзначають 30-річчя з дня його відкриття. Для колективу закладу ця дата – величезний відрізок життєвого й професійного шляху, що пройшов у набутті досвіду, досягненні перемог, подоланні труднощів тощо. Тож ця розповідь про тих, хто колись, даруючи прекрасне, робив і продовжує робити нас хоча б на мить щасливішими, добрішими...

Безліч елементів інтер'єру дитячого садка — картини, панно з туфу, паркет із цінних порід дерев, вітражі, гобелен, килимові доріжки, бра, барельєфи та багато іншого були подаровані закладу Художнім фондом Вірменії. Коли дивився на цей довершений ансамбль архітектури, то розумієш, як детально він продуманий і нібито складається в колоритну багатогранність легкості, тендітності, магії, простоти й величності, відкритості. Унікальні авторські картини вірменських художників прикрашають перший поверх, що має назву «Нижня галерея». Бачити картини в оригіналі — велика рідкість. У тих, хто працює й відвідує цей дитячий садок, така можливість є. Упевнена, що зв'язок між поколіннями буде міцнішим, якщо мої колеги, а також батьки, гості дізнаються про тих, хто стояв біля витоків формування естетичного світосприймання вихованців дошкільного закладу. Теплими щирими словами хотілося б згадати кожного з тих, хто доклав зусилля до створення цієї краси.

Листування

— Шановна Ірино! Приємно було дізнатися, що Ви працювали в дитячому садку, спроектованому архітектором Айком Айвазяном, братом мого чоловіка. Мій чоловік Роберт Айвазян — автор вітражів, а я виконувала панно, які прикрашають спальні дітей. Улітку 1989 року ми всією сім'єю були в Києві, потім чоловік і син виїхали до Славутича монтувати вітражі, а ми з донькою Мартою знайомилися з Києвом і чекали на повернення наших чоловіків. Це були складні роки: у вас — Чорнобиль, у нас — землетрус. Щодо авторів картин, намагатимусь бути Вам корисною. На жаль, багатьох уже немає серед живих. А якщо Вас цікавить історія створення та оформлення дитсадка, я можу написати про це більш детально.

З повагою — Анаїт Зардарян.

— Я себе до жодного напрямку не зараховую, це справа мистецтвознавців. Люблю всі жанри живопису, особливо портрети, захоплює також графіка.

— А от цікаво, розкажіть про улюблену картину, написану вами.

— Із останніх робіт згадаю композиційний диптих (картина з двох частин): ліва частина — трагічний образ матері, що втратила дитину («Війна»), а права — образ щасливого материнства («Мир»). Об'єднує дві половини колиска, що розміщена в центрі, понівечена та чорна ліворуч й осяяна сонцем праворуч.

— Роботи яких художників вас надихають?

— Люблю все: від наскельного живопису до класиків ХХ століття. Звісно, вподобання час від часу змінюються. Проте «Мадонна дель Парто» П'єро делла Франчески залишається найулюбленішою. Я часто переглядаю фільм Андрія Тарковського «Ностальгія», щоб побачити Мадонну в інтер'єрі церкви.

— Анаїт Оганесівно! Дякую вам за вашу розповідь, бажаю вам творчого натхнення, яскравих вражень, нових робіт, міцного здоров'я!

У невеличкому інтерв'ю з Анаїт Зардарян, яка написала картини і для садочка теж, мені вдалося зібрати біографічні довідки з перших вуст про Юрія Бабаяна, Лауру Аветисян — художників із Вірменії, чії роботи прикрашають «Крунк». Цікавою є невеличка оповідка про Роберта Айвазяна, автора вітражів під назвою «Пори року». Ознайомимось з творчістю цих майстрів, роботи яких наділені водночас тонким смаком, художньою майстерністю, національним колоритом і різноманітністю.

Юрій Бабкеневич БАБАЯН (1941–2010 рр.):

Народився в місті П'ятигорськ. Початкову професійну освіту отримав у Художньому училищі ім. Терлемезяна в Єревані. У 1967 р. закінчив Єреванський художньо-театральний інститут. Живописець. Учасник республіканських, всесоюзних та зарубіжних виставок. Із 1970 року — член Союзу художників Вірменії. Багато його робіт можна знайти в музеях, а також приватних зібраннях на Батьківщині та за кордоном. Працював у всіх жанрах живопису. Наділений вільним та яскравим декоративним стилем. Варто згадати портрети його пера «С. Параджанов», «Д. Сахаров», «Севан ранком», «У майстерні».

Лаура Григорівна АВЕТИСЯН (дружина Юрія Бабаяна):
Народилася в 1940 р. в місті Гюмрі. У 1956–1961 роках навча-

лась у Художньому училищі ім. Терлемезяна, а в 1961-му вступила до Художньо-театрального інституту. Учасниця численних виставок на теренах колишнього Радянського Союзу. Багато її робіт знаходяться в приватних зібраннях на Батьківщині та за кордоном. У творчості художниці переважають натюрморти й портрети, що виконані з притаманною для її творчості безпосередністю та життєрадісністю: «Ромашки», «Осінній натюрморт», «Автопортрет» і багато інших.

Роберт Ервандович Айвазян згадує: «Після аварії на Чорнобильській АЕС постановою уряду СРСР було вирішено побудувати нове місто Славутич. Серед декількох республік була й Вірменія, що в 1986 році отримала замовлення від Мінатоменерго на будівництво житлового кварталу. Урядом Вірменії виконання замовлення було доручено архітектурно-проектному інституту «Вірмендержпроект». Завдання були розподілені між різними проектними майстернями. Майстерня № 5, яку очолював головний архітектор проекту (ГАП) Айк Ервандович Айвазян, отримала замовлення на проект будівництва дитячого садка. Айк Айвазян у співтворстві з Анною Артурівною Геворкян створили унікальний проект, що не має аналогів, який потребував і гідного художнього оформлення на радість дітям. Художники Роберт Айвазян і Анаїт Зардарян розробили концепцію оформлення інтер'єру з класичними вітражами та живописними панно для спальні. В основу ескізів покладені мотиви вірменських мініатюр і сюжети народних казок. Після затвердження ескізів комісією постала проблема відшукати матеріал для вітражів. У Вірменії з цією метою зазвичай використовують лите кольорове скло. Але ця техніка аж ніяк не підходила для реалізації авторських ескізів для садочка. Довелося їхати до Львівського художньо-технічного комбінату за склом, однак і тут не виявилось достатньої кількості матеріалу. Оскільки терміни були обмежені, автор звернувся до Брянського заводу кольорового листового скла, де й закупили його необхідну кількість. А вже у Львові місцевими майстрами вітражі було зібрано. Автору ще багато разів довелося їздити до Славутича, подовгу залишатися там, щоб керувати монтажними роботами. Тільки в такий спосіб ставало можливим у чіткі терміни здати в експлуатацію дитячий садочок».

P.S. Дуже багато людей допомогли мені в пошуках цих художників. Я вклоняюся моїм друзям, яких знаю лише віртуально, і дякую за співучасть і небайдужість! Колись доля склалася так, що в 1989 році я ще молодим спеціалістом приїхала за направленням працювати в цей садок. Пам'ять важлива! Упевнена, що багато сторінок історії садочка ще буде написано. Бажаю колективу нових звершень та успіхів у всьому, що окрилює до життя!

Ірина ТЕРЕЩЕНКО,
методист із дошкільної освіти
міського методичного центру
управління освіти і науки

Лівані, Єгипті, Австрії, Франції (Ліон і Париж). Мої картини є в приватних зібраннях Англії, України, Канади, Франції, США, Росії. У фондах Національної художньої галереї Києва зберігається одна з моїх робіт — «Жіночий портрет».

— Ви пишете картини для себе чи, можливо, на замовлення?

— Я завжди працювала за покликом серця, навіть якщо це замовлення (наприклад, декілька картин для дитячого садочка в Славутичі за мотивами вірменських мініатюр).

— Розкажіть, будь ласка, про картину «Околиці Бюракана».

— Ще в 50-х роках мій батько побудував майстерню в селі Бюракан, що було розташоване поряд із астрофізичною обсерваторією. Саме околиці цього села зображені на пейзажі в дитячому садку. На узбіччі гір видно зібрані та викладені нерівними рядами камені, між ними — клаптики зораної землі. Такі краєвиди кардинально відрізняються від українського чорнозему, чи не так?

Після аварії на Чорнобильській АЕС із Києва до Бюраканської обсерваторії приїхав український астрофізик із родиною. На жаль, не пам'ятаю його прізвища. Вони в нас часто гостювали, жінка вчила готувати вареники, а я написала портрет їхньої доньки. Картина має назву «Українка».

— Як би ви визначили напрямок своїх картин?